

## **Wirtualny dochód gmin**

Gminy wiejskie płacą same sobie podatek od nieruchomości. Mogą przez to mieć problemy z pozyskiwaniem subwencji wyrównawczej oraz środków z UE. ➔ **C5**

# Wirtualny dochód gmin

ROZLICZENIA | Gminy wiejskie płacą same sobie podatek od nieruchomości. Mogą przez to mieć problemy z pozyskiwaniem subwencji wyrównawczej oraz środków z Unii Europejskiej

**MONIKA POGROSZEWSKA**

Problem dotyczy gmin wiejskich, których jest w Polsce blisko 1600. Muszą one płacić same sobie podatek od tzw. dróg wewnętrznych, czyli np. dojazdów do pól. Ustawa o podatkach i opłatach lokalnych stanowi, że finansowanie dróg, w tym opłacanie podatku od nieruchomości, należy do ich właściciela lub zarządcy. Podatek ten pobierany jest przez gminy. A to oznacza, że samorzady, do których te drogi należą, płacą daninę do własnej kasy.

## Realne straty

Te nieracjonalne przepisy mają dla gmin negatywne skutki finansowe.

Wpływy z podatku od nieruchomości są brane pod uwagę przy ustalaniu wskaźnika dochodów podatkowych na jednego mieszkańca. Od tego wskaźnika zależy, czy jednostka samorządu otrzyma w ra-

mach subwencji ogólnej kwotę wyrównawczą.

– Chodzi o setki kilometrów dróg. Taki wirtualny dochód jednej gminy może więc wynosić nawet kilkadziesiąt tysięcy złotych rocznie. Są gminy, które straciły przez to nawet milion złotych subwencji wyrównawczej – mówi Mirosław Lech ze Związku Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego.

– Wysokość dochodów podatkowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca jest także jednym z kryteriów przy pozyskiwaniu środków Unii Europejskiej – powiedział „Rzeczpospolitej” Edward Trojanowski, sekretarz generalny Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej.

Samorząd może sam siebie zwolnić z tego podatku lub obniżyć jego stawki. Według Trojanowskiego zastosowanie tych ulg nic jednak nie zmienia, jeśli chodzi o wskaźnik dochodów podatkowych na jednego mieszkańca. Obliczenia są takie same jak w przypadku dochodów wykonanych.

**Najlepszym rozwiązaniem byłoby zatem zwolnienie ustawowe.** Tylko w ten sposób podatki nie byłyby wliczane do wskaźnika dochodów. Na to nie ma jednak na razie zgody Ministerstwa Finansów.

Według Ministerstwa Finansów „nieracjonalna z formalnego punktu widzenia sytuacja, gdy gmina płaci podatek samej sobie, może być jednak zmieniona na podstawie obecnie obowiązujących przepisów” – napisał resort w odpowiedzi na interpelację posełką dotyczącą problemu samorządów.

## W oczekiwaniu na ustawę

Ministerstwo wskazuje, że rada gminy może zmienić status dróg wewnętrznych na drogi publiczne, by w ten sposób skorzystały one ze zwolnienia podatkowego. Mówi o tym m.in. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 22 lutego 2006 r. (sygn. akt I OSK 1381

• OPINIA

**dr Tomasz Nowak**

z kancelarii  
Grynhoff Woźny  
Maliński



ARCHIWUM PRYWATNE

Konstrukcja podatku od nieruchomości, który gminy płacą same sobie, jest nieracjonalna. W praktyce polega to na przekładaniu pieniędzy z jednej kieszeni do drugiej. Skutkuje ponadto problemem w pozyskiwaniu środków UE, a dokładnie

/05). Sąd stwierdził w nim, że „skorzystanie przez radę gminy z uprawnienia do zaliczenia drogi do kategorii dróg gminnych nie jest uzależnione od spełnienia przez nią warunków technicznych”.

– Przekwalifikowanie drogi z wewnętrznej na publiczną mogłoby rozwiązać ten problem, ale nie zawsze jest to możliwe. Jest bowiem problem

DLA „RZ”

programów służących wyrównaniu szans dla biedniejszych gmin. Posiadanie wielu dróg wewnętrznych, od których samorząd płaci sam sobie podatek, może obniżyć szanse na otrzymanie tych środków. Być może rozwiązaniem byłoby ustawowe wyłączenie jednostek samorządu z opodatkowania. MF wskazuje inne rozwiązanie – stosowną uchwałę rady gminy, polegającą na upublicznieniu drogi. Drogi publiczne zasadniczo nie podlegają opodatkowaniu.

z ustaleniem właściciela wielu dróg. Gmina nie ma do nich tytułu prawnego, ale jako zarządcą płaci podatek. Zwolnienie ustawowe byłoby rozwiązaniem o wiele prostszym i skuteczniejszym – powiedział Trojanowski. ■

@ | masz pytanie, wyślij e-mail do autorki  
m.pogroszewska@rp.pl